

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 1 Mars 2007

Nya tjurar, sid 12-15
Äntligen en Solberg-son, sid 19-20

Sollentunamässan-07

Husdjursmässan i Sollentuna raka motsatsen till ELMIA. Här finns inga högmjolkande kor, inte heller tävlas det i skönhet eller showmanship. Det här är barnfamiljernas mässa, här kan ungarna klappa djur, titta på cirkusuppvisningar, agility eller kaninhoppning. De får se ett stort urval av husdjur som får, getter, kaniner, ormar, fåglar och fiskar. m.m. Här erbjuds också ponnyridning m.m.

Varje år i mellandagarna visas här också upp minst en fjällko och en rödkulla. I år representerade 232 Duva (far: privatjuren D'artagnan, mf: privatjuren 1332 Idé) fjällrasen och 164 Bessy (far: Privatjuren 77 Mora-Nisse, mf: 3005 Kronilen 6801) rödkullorna. De båda lät sig snällt klappas och beskådas. Vi hade tyvärr montern långt ifrån korna detta år, så det kom inte så mycket

besökare som väntat, men några hittade oss och vi sålde lite almanackor och delade ut tidningar och broschyrer. Tack till Djur och Fritid, Rönningeby och Jörgen Andersson för att de ställde upp med djuren, och till min kompis Mia (se bild) och hennes dansk-svenska gårdshund Benke som höll mig sällskap när det inte kom så mycket folk!

Text & foto: Kristina Torén

PS. Det finns fortfarande några almanackor kvar, först till kvarn... Se min adress och tel på sid 4. DS

Innehåll

Husdjursmässa i Sollentuna 2	
Ordförande har ordet	3
Föreningsadresser	4
Redaktörsord	4
Kokontrollåret -05	5-6
Slutet på en solskenshistoria 6	
Info från avelskommittén. 7-8	
Aktuella semintjurar	9-15
Fjällnära information ...	16-18
Äntligen	19-20
Lite av varje	21
Livdjursförmedling	22
Kuriosa	23
Insändarbild	24

Tidningen Fjällkon

Redaktör:

Kristina Torén

Stagneliusvägen 23, 6tr

112 59 Stockholm

tel/fax, kväll: 08/656 88 09

e-post: kristina.toren@comhem.se

Ansvarig utgivare:

Håkan Andersson

Redaktionskommitté:

Robert Eklundh

Kristina Torén

Evy Schale

Tryck:

Tryck Jouren, Uppsala

Tidningen Fjällkon är Svensk

Fjällrasavels medlemstidning som ges ut

ca 4 ggr per år. Däremellan skickas

aktuell information ut.

Annonseringen med radannonser i tidning

och info-blad med t.ex. "Köpes/Säljes"

är gratis för medlemmar.

Samtliga artiklar i Tidningen Fjällkon

är författade av redaktionskommittén

om ej annat anges. Åsikter framförda

i signerade artiklar delas inte automatiskt

av Svensk Fjällrasavel, utan

är författarnas egna.

Tidningen får i korta drag citeras om

källan anges. Eftertryck är dock

förbjudet utan skriftligt tillstånd från

Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806

Utgivningsbevis PRV nr 21560

Medlemsavgift:

300:- insättes årligen helst på

Svensk Fjällrasavels BG 5361-8070.

PG 833 53 62-3 går också bra.

OBS! Skriv ditt namn och adress!

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 1 mars 2007

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla fjällkovänner!

Denna ledare skrives under press då jag håller på att flytta verksamheten och hela tiden blir påmind om hur mycket man samlar på sig under nästan 30 år på samma ställe. Men allt har gått bra med djuren som funnit sig väl tillrätta på det nya stället. Adressen kan ni läsa på sid 4 i denna tidning.

Vårbruket tar också sin tid i och med att våren gör sig påmind i Skåne, det innebär ju att ansökningarna ska in till Jordbruksverket. Många åtaganden skall förnyas och det är viktigt att skötselkraven i tvärvillkoren efterlevs så att man undviker sanktioner. Viktigt är att så många som möjligt fortsätter med fjällras, för vi behövs alla som uppfödare och medlemmar i föreningen. Det är också dags för årsavgiften i Svensk Fjällrasavel. Till er som ännu inte betalt vill jag säga att vi är tacksamma om ni fortsätter att stödja och vara delaktiga i föreningen.

Ser fram emot vårmötet med fjällnära anknytning. Det ska bli positivt att bryta av ett tag och träffa likasinnade.

Önskar er alla lycka till med vårbruket.

Med vänlig hälsning Håkan Andersson

Omslagsbilden

Embryotjurkalven Marieberg, hos Mårten Dahlberg, Bjärträ

Foto: Anna Peman

Svensk Fjällrasavel

hemsida www.fjallko.se

Ordförande:

Håkan Andersson
Åkarp Bjärnhultsvägen 18
290 11 Linderöd
tel/fax: 0413-322 27
mobil: 070-322 22 57

Revisor:

Lennart Olofsson
St Bredäng 10
461 95 Trollhättan
tel: 0520-42 32 90

Revisorssuppleant:

Tove Undin
Stöpafors 473
686 93 Sunne
tel: 0565-921 92

Vice ordförande:

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Kassör:

Siw Andersson
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Sekreterare:

Evy Schale
Killhult
312 98 Våxtorp
tel/fax: 0430-311 18

Ledamöter:

Robert Eklundh
Kanalvägen 904
811 95 Järbo
tel/fax: 0290-705 25

Joachim Gustavsson
Görshorva, V. Harg
595 91 Mjölby
tel/fax: 0142-250 42

Louise Lindqvist
Andersfors 5797
820 70 Bergsjö
tel: 0652-53033

Suppleanter:

Göran Lundström
Glädjens gränd 12
903 63 Umeå
tel: 090-311 16

Thomas Lundholm
Brottan
820 77 Gnarp
tel: 0652-207 00

Fredrik Olsson
S. Harads 65
960 24 Harads
tel: 0928-200 35

Valberedning (s. k.):

Kenneth Lundgren
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Livdjursförmedling:

Mårten Dahlberg
Mariebergs Gård 1296
872 96 Bjärträ
tel: 0612-532 67
fax: 0612-531 07
OBS! Tel. tid måndagar
12-13

Stambokföring:

Göran Lundström
Glädjens gränd 12
903 63 Umeå
tel: 090-311 16

Renrasighetsintyg

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Fjällnära kommitté:

Ivan Eriksson (s. k.)
Torsvi Svanviken
745 99 Enköping
tel: 0171-830 35
Martina Bremer
Tove Undin
Lars-Göran Lindgren

Avelskommitté

Joachim Gustavsson (ordf.)
Mårten Dahlberg
Robert Eklundh

Tidningen Fjällkon

Expedition och redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax: 08-656 88 09
kväll, fax: ring först

Ansvarig utgivare:

Håkan Andersson

Redaktionskommitté:

Robert Eklundh (s. k.)
Evy Schale
Kristina Torén

Redaktörsord

Hej!

Så där ja, nu är äntligen första numret för i år färdigt! Här kommer det. I detta nummer finner ni bl. a. berättelsen om embryotjurkalven Marieberg, en hel del nya tjurar, fortsättningen på referatet om kokontrollåret 04-05, slutet på en solskenshistoria och kuriosa m.m. Hoppas att ni finner det intressant att läsa.

Efter en månad med snö och ganska kallt gör nu våren sin entré, all snön har redan töat bort och det känns härligt att sticka ut näsan i vårsolen och känna värmen!

Under vintern påbörjade jag en kurs som förhoppningsvis leder till ett jobb så småningom. Det handlar om friskvård och viktminskning och jag får lära mig anatomi och fysiologi, kost och näringslära m.m. Det innebär att även jag får träna i gymet... Det skadar nog inte. Mina arbetsuppgifter där kommer nog att innebära receptionsjobb och administration, kanske blir det även en medlemstidning som jag får jobba med. Våldigt roligt att äntligen få något att göra efter 1 1/2 år som arbetslös.

Hoppas att allt fungerar som det ska för er i vårbruket och annat

Eder redaktör, Kristina
kristina.toren@comhem.se

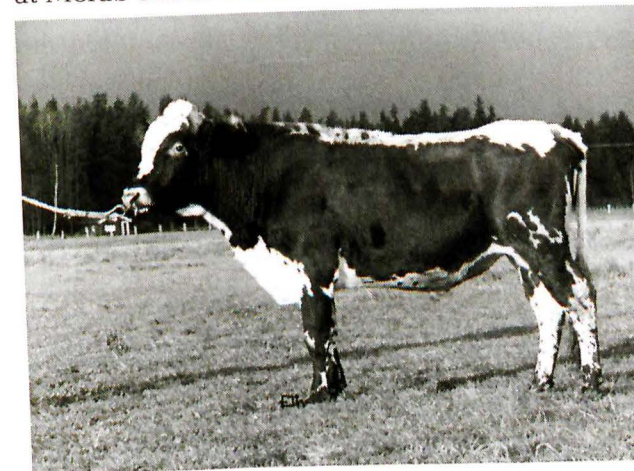
Vi ligger lite efter med redovisningen av fjollårets kokontrollsiffror.

Statistikenheten har varit upptagen med att skriva en bok så det har varit klen med tid att leta härstamningar bland djuren som finns på listorna. Detta nummer ska vi dock ta med listan över högsta livstidsavkastning så får vi ta dom andra senare.

Det härstamningskrav vi ställer på djuren som ska vara med är att dom ska ha gått att söka stöd för som fjällko enligt de första reglerna som gällde när stödet infördes. Listan innehåller ett antal kära gamla bekanta som detta år är rankade efter kg ecm i livstidsproduktion.

Ko	Far	Morfar	antår	Kgmj	fett	prot	Fkg	Pkg	kg ECM	Livstecm
8 Merab	943 Bass	745 Macke	17,3	4747	4,1	3,6	196	171	4888	84397
127 Rara	943 Bass	708 Bill	13,3	5660	4,8	3,7	271	210	6381	84098
224 Ringull	161 Smille	933 Kam	9,4	8441	4,3	3,6	364	302	8878	83032
187 Nota	17 Rino	713 Smyg	10,10	7429	4,0	3,4	293	252	7375	80185
5 Anna	6738 Mast	783 Kalott	11,10	6082	4,6	3,6	283	218	6939	78831
314 Smulan	6715 Lage	717 Kare	8,5	8438	4,5	3,5	383	297	9074	76494
182 Dura	156 Linton	egentjur	9,2	6294	4,6	3,8	290	236	6924	63429
192 Vitros	6715 Lage	940 Hompen	9,4	6472	4,4	3,4	283	220	6761	63191
28 Milly	6715 Lage	943 Bass	9,9	5895	4,4	3,5	259	205	6213	60539
2 Josefin	6766 Karess	6749 Risk	8,0	7157	4,1	3,6	291	256	7310	58598

Etta är en fantastisk västerbottnisk trotjänare av rang! Vad annat kan man kalla en kossa som mjölkat mer än 17 år. Det är Gerd Arnquists gamla 8 Merab som tagit sig förbi sina yngre medsystrar och nu är fjällrasens etta i livstidsproduktion. Den minnesgode kommer ihåg att hon är mormor till 1002 Manitou. Heder åt Merab och åt Gerd!

1002 Manitou, barnbarn till 8 Merab som är etta på listan. Foto: Elisabeth Theodorsson

Tvåa är 127 Rara som numer njuter sitt otium som amko hos sin ägare Sven Blomberg. Rara är född samma år som Merab och kanske hade vi där haft ytterligare en 100tonare om hon varit kvar i mjölkproduktion. Lite smålustigt får man nog säga att det är att listans två äldsta kor är efter 943 Bass. För även om Bass stammade uren gammal Jämtländsk kolinje som hade många

gamla kor i sig och fadern 726 Basker gav många gamla hållbara kor så är väl inte Bass en tjur som man tänker på när man talar om gamla kor. Därtill var hans bruksegenskaper lite väl kläna, men icke förty så är han representerad med två döttrar som är kvar sen han gick som ungtjur på 80talet.

Trean 224 Ringull nyttjar numer de sälla betesmarkerna men har gjort oss en sista tjänst i det att hon gav oss sin Solbergson som ni kan läsa om i detta nummer. Men nu är det sista gången hon dyker upp i dessa listor. Både Rara och Ringull stammar ur R-linjen från Norbergs i Blåvik. Noterbart är att hon är enda ko på listan som ligger över 300kg protein i snitt på sin livstidsavkastning vilket är en smutt magisk gräns för en fjällko. Om nu hennes Solbergson lämnar frysbar sperma så blir hon om jag inte nu minns fel även den första fjällkon att få tre söner insatt i semin via seminföreningarna.

Fyran 187 Nota ur L-linjen från Uttersjöbacken har även hon producerat färdigt och syns nu för sista gången i denna lista. Fadern 17 Rino är efter den gamle genbankstjuren 41 River SKB 6169 och en ko från L-linjen som mjölkade i 10 år. Mormorsmor till Nota var gamla 219 Lisvi en av Rune Boströms stamkor som hängde med i produktion i 11,5 år.

Femman är även hon med för sista gången då hon lämnat sin Jämtländska tillvaro hos Göran Jämtning. 5 Anna har jag själv sett en gång i slutet på 90talet och det var inte en stor ko så man får säga att det är imponerande att nästan snitta 7000kg ecm i kravproduktion med den storleken.

Så det kanske är sant att storleken inte har någon betydelse?

Vad gäller listan sjätte ko så får det vara hur det vill med storleken för detta är en stor ko! Sitt namn till trots så är Smulan ur en kosläkt som är känd för sina rejäla kor och får vi säga även hållbara kor. Smulan är född hos och mjölkade sina första 50ton hos Abrahamssons i Torvalla. Där stod även hennes mor 219 Smulan som är en av tre svenska fjällkor som lyckats komma över 100ton i livstidsproduktion. 219 mjölkade i 14 år och hennes mor i sin tur i 10 år så här finns det hållbarhet i moderlinjen!

Listans sju är en utvandrad västerbottnisk kolinje som funnit sig till rätta i Skåne hos Herr Andersson i Attarp. Hon är född hos Gunnar Ceder. Fadern 156 Linton är en tjur ur L-linjen från Uttersjöbäcken.

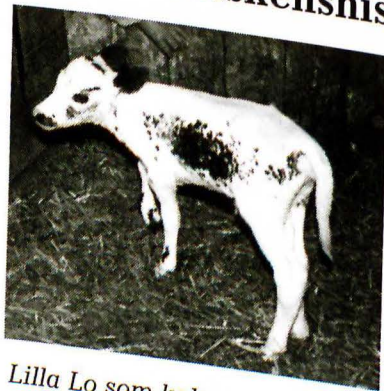
Åttan 192 Vitros kommer från Sune Pettersson i Ockelbo och har 6715 Lage som fader och även som MMF. Kolinjen kommer ursprungligen från Järvsö och är den samma som bakom 550 Fridolf.

Nian är en del av en stor familj som finns och trivs hos Helena Brunnberg och Anders Söderberg Hagby Vänge. Bland dryga 50 SLB och SRB-kor finns det 15 Milly kor som alla stammar från en ko som utvandrade från Västerbotten på 70-talet. Det är samma kolinje som 792 Findus stammade ur och då vet kalenderbitaren att linjen kom från Hans-Erik och Siv Nordström Tavelsjö. Förhoppningsvis ska vi se fler semintjurar ur denna linje.

10:de och sista ko är 6854 Josefs mormor som på sin naturbruksskola överlevt 8år vilket måste vara värt ett hattlyft då det inte är ofta kor åldras länge på skolfjordbruk. Hon är född hos Bernt Söderlund och Irene Lennartsson Klockarbo. Även här är det fascinerande att en härstamning som man inte förknippar med vare sig mjölk eller hållbarhet gett ett så bra utbyte. Men antagligen var det en optimal blandning av Karess och Risk och dessutom med nåt bra anlag via mödernet som gett resultat.

Statistikenheten

Slutet på en solskenshistoria.

Lilla Lo som kalv

Skrev en solskenshistoria i fjällkotidningen i augusti 1996. Ni som varit medlemmar länge kanske kommer ihåg min Lilla Lo. Hon föddes två månader för tidigt. Hennes mamma var svårt sjuk i någon konstig sjukdom. Veterinären trodde att det var löpmagsomvridning. Så vi rullade kon, men inget hjälpte. Dagen efter så fick hon sin kalv, en pytteliten kviga på 9 kg, vägde henne med "besman". Hon lämnade den lilla kvigan på betet. Jag var ut på betet i ett annat ärende och hittade henne. Iskall mitt i sommaren, så jag bar hem henne. Kennet gav henne en kvart, sen är hon död, var hans kommentar. Den kvarten blev 8 år. Jag lade ner mycket arbete på Lilla Lo, mat 1 gång i timmen, vändning och se till att hon kunde idissla, värmelampa o. s. v. Vad vi kämpade, hon för sitt liv, jag för att hjälpa henne att överleva. Som genom ett under så började hon resa på sig efter ett par dygn. Sen kom hennes utveckling igång, den rusade fram. Hon blev en härlig ko, som visste vad hon ville. Lilla Lo blev inte så stor kroppsmässigt, men mentalt, där var hon störst, hon var ledarko från första stund, men skälla skulle hon inte ha. Den första kalvningen gick som en dans för henne, det blev en kviga som fick namnet Lollo, född 28/8-98.

Lilla Lo med nyfödda Lollo

Lollo är av samma ull som sin mamma, mycket ranghög. Betessläppet blev kaotiskt, första året som mor och dotter skulle beta tillsammans, Lilla Lo stegade som vanligt ut först, ställde sig mitt på planen, sen kom de andra, sist kom Lollo ut och satte igång slagsmål till höger och vänster. Lilla Lo stod c:a en kvart och beskådade det hela. Sen fick hon nog, med stadiga steg gick hon fram till Lollo, ställde sig tätt intill henne, sträckte upp ryggen, böjde nacken, hög svansföring, skrappar med framklöven och mullrar djupt inifrån magen. Allt tog c:a 3 minuter. Lollo slutar tvärt med att slåss, hon har aldrig slagits sen dess. Vi fick ta bort Lilla Lo den 1/12 -04, det var mycket sorgligt, men hon hade bara två friska spenar kvar. Lilla Los mamma avled i hagen två dagar efter födelsen. Lollo lever än och ska få behålla sin kalv, det ska förresten alla korna få. Vi ska ha dem som dikor. Finns det någon som driver dessa härliga fjällkor som dikor? Vad är köttutbytet på dem och fungerar det bra? Hör av er till Kennet & Gunborg Appel, Domshöjden 7, 712 93 Hällefors, tel: 0591-170 05. Text & foto Gunborg Appel

Information från Avelskommittén

Nytt år, ny tidning, nya med- och motgångar. Kort sagt allt är som vanligt. I detta nummer har vi glädjen att kunna presentera flera nya tjurar samt även kommande glädjeämnen, som att vi har 4 st tjurar att vänta oss från Svensk Avel framöver, varav en son till Norska tjurlinjen Solberg som ni kan läsa om på sid 19-20. De övriga 3 är efter 6702 Bazar, 6780 Mise och 120 Viss, mera om dessa när vi närmar oss att de ska släppas.

6860 From

Den nya ungtjuren som har släppts från Svensk Avel är 6860 From Sv Fj 96860. Fadern 6765 Homa har egentligen för dåligt index för att komma ifråga som tjurfader, men vi ville här få vidare tjurlinjen efter 940 Hompen och då föll valet på 6765 Homa som är en passande kombination med Froms mor 455 Flinga. Mera om From kan ni läsa på sid 12.

Alebäck

I november 06 samlades 5 st tjurar. 4 vanliga fjäll och 1 st fjällnära. Det fungerade bra med tjurarna, de gick bra att handskas med och var betydligt mycket lugnare i år än förra året. Detta berodde nog till stor del på att man under hösten byggt om på Alebäck, så att tjurarna stod uppbundna tillsammans och inte i varsin hästbox som de gjort tidigare år, då de inte såg en levande själ om inte tjurskötarna öppnade boxdörren. Vad gällde själva samlandet så gick det också bra. Det vi föll på denna gång var att två av fem tjurar ej gav fullgod spermakvalitet. Dessa två gick omedelbart i genbank, och naturligtvis var det de två mest intressanta rent härstammingsmässigt. Vi presenterar dem inte i tidningen eftersom de ej kommer att användas för allmänt bruk. Vi tackar alla tjurägare som lånade ut sina tjurar så att vi kunde samla dem, som ni vet görs detta helt ideellt, så det är ingen av tjurägarna som tjänar något på detta, snarare tvärtom. Stort tack till Göran Ceder, Gärdemoran, Lövånger för lånet av 2243 Nicko efter genbankstjuren 6 Martell, även tack till Märten Dahlberg för lånet av 3315 Bums efter en privatdjur hos Sven Blomberg, Sunnanhed, Furudal. Bums har en av de mest dokumenterade härstamningar i rasen med över 20 led ren fjällras i rakt nedstgande led. De övriga två fjälltjurarna 7312 Fisse och 2223 Glader kan ni läsa om på sidorna 13-14. Den fjällnära tjuren 1 Lukas hittar ni på sid 15.

Listorna

Vi har en del förändringar vad gäller tjurlistorna, vi börjar med listan på Svensk Avels avkommebedömda tjurar. I början av året gjordes spridningen i tjurindex om och ändrades till 10 enheter. Det innebär att tjurar med positiva värden på tjurindex får högre värden och tjurar med negativa värden får ändå lägre värden. Förändringen som är gjord rasvis ligger på 29% för SRB och 17% för SLB. För SKB där vi räknas in har man gjort likadant i omräkningen som för SRB, alltså 29% rätt eller fel, men så är det gjort. Även korna har man räknat om koindex på under samma mönster, detta kan ni se på kotavlorna och mjölkredovisningarna, om ni jämför med tidigare.

Om ni tittar i listan har vi en del förändringar både på skilda värden och tjurindex, detta om beräkningarna. Den senast avkommebedömda tjuren 6838 Lars ligger kvar som medeltjur. Men det börjar komma siffror på flera av våra väntetjurar, och glädjande nog är flera av dem med riktigt positiva värden. Vi väntar med spänning på att avkommeprövningen skall bli klar på dem.

Så till de övriga listorna. På ungtjurs- och väntetjurslistan är den enda förändringen att 6860 From går in som ungtjur. I listan över våra Alebäck och projektjurar har vi plockat bort två tjurar för att ge plats åt två nya aspiranter, 7312 Fisse och 2223 Glader. De tjurar vi plockat bort är 23 Svempa ur grupp 2, han har varit med länge och inte visat framfötterna så han får stå tillbaka och lämna plats åt en ny förmåga. Ur grupp tre tar vi bort 6 Snöstorm som också får ge plats åt en ny tjur. Snöstorm har också varit med länge och är svag på mjölksidan. Ni kan naturligtvis använda båda de tjurar som vi tagit bort från listan men det är inget vi rekommenderar.

Guide

MIN = Mjölkindex

Mjölk, - = lågt mot normalt. M = normal med variation. + = högt mot normalt.

Juver, - = svagt mot normalt. M = normalt med variation. + = starkt mot normalt.

Spenar, L = långa mot normala. M = normala med variation. K = korta mot normala.

Golvavstånd, - = lågt mot normalt. M = normalt med variation. + = högt mot normalt.

Färg, - = blek. M = variation. + = rikligt med färg.

Lynne, - = nervösa mot normala. M = Normal. + = gott lynne.

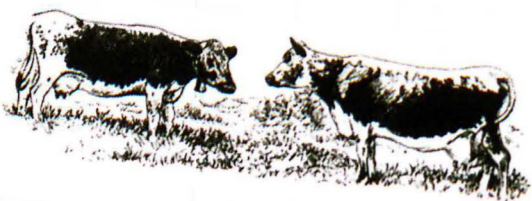
Statistik

Lite statistik från December -06. Vi tillhör i dessa sammanhang SKB-kolumnen då vi inte är utklivna därifrån. Det fanns i December -06 1510 SKB i kontrollen som mjölkade 5510 kg mjölk med en fetthalt på 4,48% och proteinhalt på 3,57%, detta blir 5904 kg ECM. Alltid när det gäller statistik får man ta den med en nypa salt. Felmarginalen är naturligtvis ganska stor med tanke på att vi har under SKB styvt 1500 kor och t. ex. SLB ligger på 160 000 kor. Men det kan ju i alla fall vara en fingervisning om läget. Denna gång tänkte jag att vi skulle titta på andel av

redovisade utgångsorsaker. Som ni ser i tabellen så är antalet djur per ras den första punkten som man då får ta hänsyn till. Jag går inte igenom alla punkter, men några ska vi ta, på fruktsamhet och ej dräktig ligger vi riktigt bra till, även på punkt 4 mastitsidan. Spenskada är vi i topp, det kan bero på att vi inte har avlat bort spenarna på våra kor?? Läs och begrundna. Tack för mig, vi hörs i nästa nummer av tidningen.

Avelskommittén genom Joachim

Fördelning, andel av redovisade utgångsorsaker.					
	SRB	SLB	SKB	SJB	Övriga
Antal djur					
1 Sålida Liv	54594	59334	649	605	6369
Utgångsorsak	1223	1163	47	26	210
2 Nedsatt fruktsamhet					
3 Ej dräktig	6,3	5,9	4,5	5,1	4,9
4 Mastit	19,5	17,9	11,9	13,2	17,5
5 Spenskada	10,5	12,2	9,6	12,2	10,4
6 Förlossningssvårigheter	4,9	4,6	10,9	5,1	4,5
7 Kalvningsförlamning	0,8	1,2	0,5	0,2	1,1
8 Klövsjukdom	1,2	1,5	1,4	2,1	1,4
9 Benlidande	0,9	0,9	0,5	0,3	0,8
10 Svärmjölkad	4,8	6,6	0,8	3,6	4,6
11 Kastning	6,7	3,9	6,3	5	4,4
12 Hög ålder	1,7	1,4	0,5	1,3	1
13 Låg avkastning	1,2	1,1	1,8	2	1,4
14 Lynnesfel	11,4	6,1	8,8	6	10,5
15 Olycksfall	1,3	0,7	3,1	0,3	1,6
16 Foderleda/Acetonemi	1,2	2,1	2	1	1,5
17 Annan sjukdom	0,8	1,1	0,2	1	1
31 Missbildning juver/spenar	3	4,2	1,2	3,3	3
32 Sälid slakt (ungdjur)	0,7	0,7	0,3	0,8	0,6
34 BVD-kroniker	0,8	0,8	0,2	2,8	2,4
35 Hög cellhalt	0	0	0	0,2	0
50 Övrig utgångsorsak	8,4	10	12,5	15,2	8,6
	11,9	15	16	14,9	15,3

Aktuella semintjurar från Svensk Fjällrasavel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Fjällrasavel. Beställningen av dessa tjurar

sker hos Svensk Avel via Din Husdjursförening! Använd kodnumret vid beställning. Tjurar är ej avkommeprövade.

Namn:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:	Mjolk Min	Juver	Spenar	Golv-avst.	Färg	Lynne	Kalvstorlek
Grupp 1											
165 Leo	7-556	6677	10 Smith	158 Fare	100	+	K	M	M	M	Norm mot små
1 Hubert	7-552	6680	6720 Jovial	708 Bill	90	M	L	M	+	+	
156 Zonat	7-543	6681	9 Zober	723 Figer	M-	M+	M	M	-	M	Norm mot stor
181 Idear	7-563	6691	38 Desing	9 Zober	81	M	M	+	+	M	
162 Linus	7-567	6694	10 Smith	37-13581-133	99						
3 Peter	7-592	6871	29 Ise	6732 Snäpp	M-	M	M	M	+	M	Norm mot stor
70 Rosen av B.	7-597	20002	733 Gandi	741 Finell	-	M		M-	M	M+	Norm mot små
32 Goding	7-707	20009	733 Gandi	6718 Joar	94	M	M	M	M	+	
201 Driv	7-766	20071	181 Idear	163 Fjänne	M	M			M	+	Norm mot små
9150 Tor	7-761	24000	9007 Lano	9004 Selo	M	M	M	M	M	M	
9151 Loke	7-762	24001	9010 Öst-Tor	9008 Koro					M		
7261 Loket	7-815	20138	9151 Loke	6776 Lippo							
Grupp 2											
164 Lim	7-566	6695	83 Rim	158 Fare	M	+	M		M		
30 Herman	7-703	20005	34 Lysing	6715 Lage	M				M		
1002 Manitou	7-714	20029	6715 Lage	940 Hompen	99			+		M	
2 Gusten	7-721	20011	158 Hink	6742 Harg	97	M	M	M+	M	M+	
234 Sprint	7-738	20024	302 Misse	159 Silenar	M	+	M	M	-	+'	Norm mot små
1080 Major	7-724	20033	127 Desir	940 Hompen	108	M	L	M	M	M	Norm mot stor
1095 Flise	7-744	20045	302 Misse	65 Lur	M+	M	M	M+	M	M	
85 Loke	7-746	20046	75 Lör	6715 Lage	M+	M					
2076 Svix	7-745	20048	39 Dixon	726 Basker	M	M	M	M+	M	+	
1006 Glunt	7-743	20050	6758 Bula	940 Hompen	107	M	M	M+	M	+	
7266 Wiktor	7-817	20141	6746 Hompest	943 Bass							
1110 V. Gose	7-818	20140	727 Drill	1003 Lilloxen							
1239 Dagobert	7-826	20149	234 Sprint	53 Guldus							
273 Harlie	7-828	20151	6841 Hasse	1080 Major							
2223 Glader	7-833	20153	6845 Baba	234 Sprint							
Grupp 3											
57 Hinder	7-561	6699	155 Levi	940 Hompen	96	M	M	M	M	+	
178 Terrin	7-598	6714	145 Tessar	743 Bisko	104	M+	M	M	-	+	
40 Pelle	7-596	20001	6748 Bör	786 Maro	105	M+	M	M+	M	M	Norm mot stor
2000 Maraton	7-704	20006	710 Agaton	786 Maro	93	M+	M	M	+	M	
208 Monogram	7-702	20026	9005 Mono	85 Nalle	100	M-		M	M		
2027 Drutten	7-725	20035	6763 Svartus	17 Rino	97					M	
7114 Gubben	7-740	20039	27 Gunde	791 Karat	97	M	M	M-	M	+	
1102 Fagott	7-739	20044	4 Totte av K.	155 Levi	101	M	M	M+	M		
4175 Triss	7-778	20073	178 Terrin	708 Bill					M		
2087 Boss	7-781	20075	6 Hoss	786 Maro	M-	M	K	M	+	M	
135 Stig	7-795	20110	44 Fagerman	708 Bill					M		
1202 Rist	7-805	20124	1159 Elon	41 Duvolen	M+	M		M+	M	M	
7230 Don-Juan	7-806	20125	41 Lyster	1088 Flimmer	M	M	K	M+	M	M	Norm mot små
550 Fridolf	7-808	20126	57 Filur	157 Lirken							
2192 Ris-Otto	7-816	20139	43 Rise	17 Rino				M	M	M	Norm mot små
143 Frej	7-827	20150	6738 Mast	157 Lirken							
7312 Fisse	7-834	20152	6780 Mise	41 Duvolen							

Aktuella semintjurar från Svensk Avel

Nu har vi gjort en ny lista över Svensk Avels tjurar som är avkommebedömda. Här har vi tagit med all den viktigaste datan om tjurarna. Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Avel.

Namn:	Gr:	Kodnr:	Stamb. Far:	Mf:	Mån	Mjölkk	F%	P%	Dotter Kf fert.	Kmf	Mast-Övr. res	sjukd.	Ö-tal	Kropp	Ben	Juvel	Spenn- längd	Lynne	Mjölkk barhet	Tjur- index	
6769 Delta	1	6-6769	96769 38 Desing	786 Maro	97	100	96	97	113	108	103	93	78	102	86	92	97	93	107	116	-7
6742 Harg	2	6-6742	96742 729 Homeros	726 Basker	101	97	103	103	96	109	78	107	98	82	92	102	104	113	100	100	3
6746 Hompest	2	6-6746	96746 940 Hompen	726 Basker	100	102	94	98	90	98	103	103	85	101	97	82	119	93	94	109	-1
6759 Bam	2	6-6759	96759 943 Bass	786 Maro	98	102	96	97	90	102	96	111	109	100	94	84	100	87	92	114	-6
6765 Homa	2	6-6765	96765 940 Hompen	6715 Lage	90	89	110	101	111	87	111	109	98	106	100	77	102	94	92	114	-11
6787 Laro	2	6-6787	96787 6715 Lage	786 Maro	102	99	106	103	117	106	110	104	88	108	89	105	97	95	102	95	8
6838 Lars	2	6-6838	96838 6787 Laro	6748 Bör	95	91	109	104	114	105	112	108	101	103	88	100	100	100	101	90	0
6738 Mast	3	6-6738	86738 786 Maro	723 Figer	95	92	104	102	104	102	81	105	89	101	86	105	108	86	102	90	-9
6777 Makro	3	6-6780	6724 Mikro	786 Maro	105	106	96	100	99	92	112	85	102	98	103	84	102	112	94	88	2
6780 Mise	3	6-6777	6724 Mikro	786 Maro	105	104	97	101	97	87	124	87	85	94	107	112	89	95	107	90	-1

Ungtjurar och väntetjurar från Svensk Avel

Denna lista görs av de nya ungtjurarna som vi rekommenderar att ni använder i så stor utsträckning som möjligt. Väntetjurarna är de tjurar som gått ut i tillräckligt stort antal doser (c:a 500 st) och som i väntan på sin avkommeprövning är så kallade väntetjurar.

Namn:	Grupp:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:
Ungtjurar					
6854 Josef	2	3-6854	Sv Fj 96854	6758 Bula	6746 Hompest
6856 Fred	2	3-6856	Sv Fj 96856	6787 Laro	6758 Bula
6858 Rille	2	3-6858	Sv Fj 96858	147 Riss	164 Lim
6860 From	2	3-6860	Sv Fj 96860	6765 Homa	6742 Harg
6861 Dacke	2	3-6861	Sv Fj 96861	6715 Lage	53 Gulldus
Väntetjurar					
6840 Gunde	1	3-6840	SKB 96840	739 Gute	165 Leo
6847 Levis	1	3-6847	SKB 96847	46 Lester	161 Smille
6851 Gus	1	3-6851	Sv Fj 96851	6840 Gunde	161 Smille
6801 Bude	2	3-6801	SKB 96801	6758 Bula	6768 Deger
6837 Bamse	2	3-6837	SKB 96837	6759 Bam	940 Hompen
6839 Hadar	2	3-6839	SKB 96839	6742 Harg	6759 Bam
6841 Hasse	2	3-6841	SKB 96841	6742 Harg	940 Hompen
6845 Baba	2	3-6845	SKB 96845	6759 Bam	729 Homeros
6848 Birk	3	3-6848	SKB 96848	708 Bill	41 Duvolen
6849 Aragorn	3	3-6849	SKB 96849	710 Agaton	6748 Bör
6850 Röde Orm	3	3-6850	SKB 96850	6777 Makro	41 Duvolen

455 Flinga, mor till 6860 From, foto: Joachim Gustavsson

Ny ungtjur från Svensk Avel 6860 From

6860 From Sv Fj 96860, kod nr 3-6860, grupp 2. Foto: Elisabeth Theodorsson

6860 From är en fortsättning på tjurlinjen efter 940 Hompen via fadern 6765 Homa som nu lämnar över manteln till From. 6765 Homa var inte någon självklar tjurfader men vi har här försökt att anpassa tjurmodern så att hon skall täcka upp de brister som Homa har, att göra en ny Hompen-son är inget alternativ, så därför föll valet på just Homa. 6765 Homas största minus är Min, kalvning far, samt ben och hans plus är med riktigt positiva värden, kalvning morfar 111, mastitresistens 109, överlevandetal 106 samt en fetthaltshöjare.

Modern till From, 455 Flinga har på 4,2 år mjölkat 8243X4,1X3,7 = 334,301, rel tal 106, 115. Hon har också en utmärkt fertilitet, varje seminering har hon blivit dräktig på första försöket. Kolinjen härstammar från Västerbotten via Patrik och Siw Gyllenhammar, Ekeskog, Gotland till Nils-Lisa Lbr, Svartlå, Boden och därifrån hamnade den slutligen hos Gustavsson, Görshorva, Mjölby där From är född. Kolinjen är inte ny i seminsammanhang, Froms mormorsmor är mor till Fido och Flise.

Mor:	MM:	MMM:
455 Flinga Sv Fj 25179 f 000826	404 Flinga	349 Flinga Sv Fj25034
		MMF: 792 Findus SKB 86792
	MF:	MFM: 2 Nanna SKB 8537
	6742 Harg SKB 96742	MFF: 729 Homeros SKB 76729
Far:	FM:	FMM: 250 Dagga
6765 Homa SKB 86765	312 Dana SKB 8593	FMF: 6715 Lage SKB 86715
	FF:	FFM: 186 Helga SKB 8473
	940 Hompen SKB 86940	FFF: 723 Figer SKB 76723

2223 Glader

2223 Glader Sv Fj 20153 Kod nr: 7-833 Grupp 2

Foto: Thorvald Berglund

2223 Glader är efter väntetjuren 6845 Baba som vi egentligen inte vet något om, men av det vi sett verkar han lovande. Kolinjen bakom Glader är inte ny i seminsammanhang, det är samma kolinje som 6839 Hadar är sprungen ur. Modern till Glader, 278 Glada har på 3,2 år mjölkat 8077X4,5X3,8 = 365,307 med ett rel tal på hela 126, 128.

Kolinjen kommer ifrån syskonen Norberg, Vestaná, Bjästa tiöö Jhon Nilsson, Offerdal, Jämtland och hamnade slutligen hos Mårten Dahlberg, Mariebergs gård, Bjärträ där Glader är född. Ägare vid samlingstillfället Håkan Andersson, Åkarp, Linderöd. Glader gav hela 731 doser för allmänt bruk.

Mor:	MM:	MMM:
378 Glada Sv Fj 25197 f. 010707	276 Grevinna	41 Grina Sv Fj 25071
		MMF: 2017 Lasse
	MF:	MFM: 473 Springlin SKB 8638
	234 Sprint Sv Fj 20024	MFF: 302 Misse SKB 6584
Far:	FM:	FMM: 36 Greta
6845 Baba SKB 96845	11 Greta SKB8770	FMF: 729 Homeros SKB 76729
	FF:	FFM: 168 Glemma SKB 8571
	6759 Bam SKB 96759	FFF: 943 Bass SKB 86943

7312 Fisse

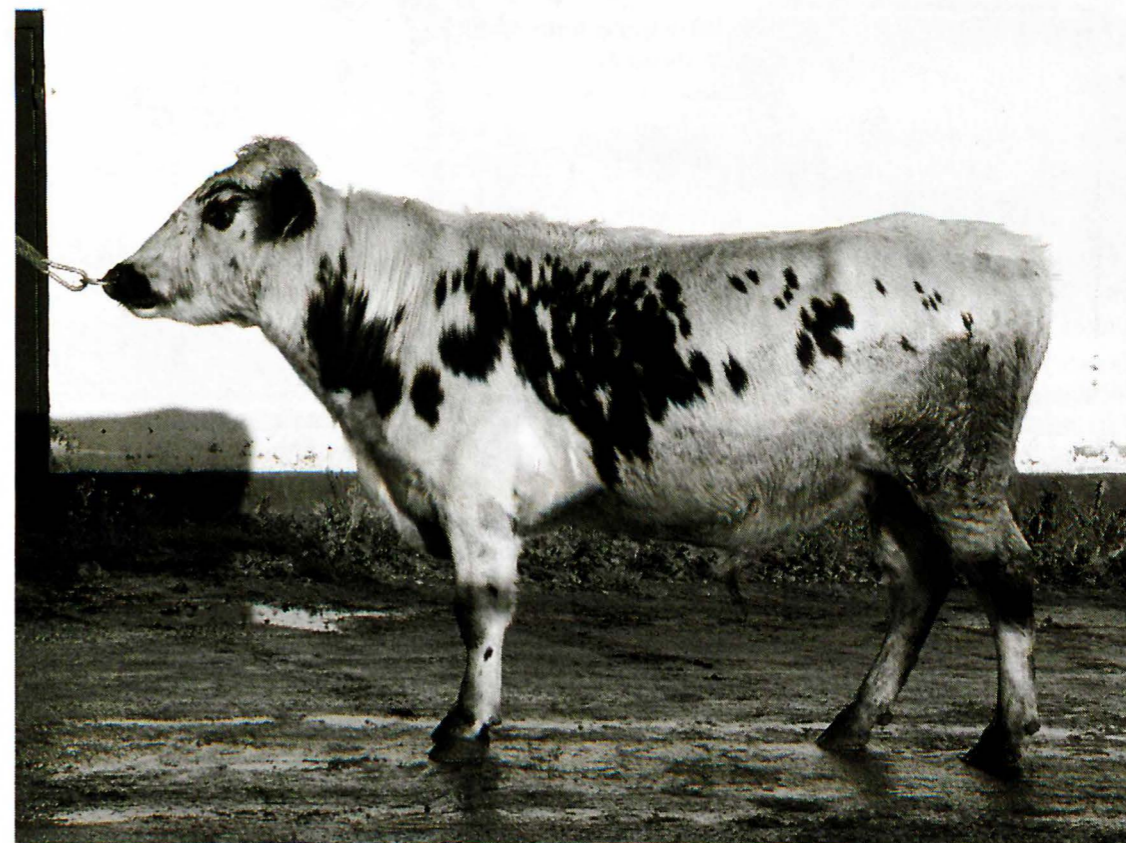
7312 Fisse Sv Fj 20152 Kod nr: 7-834 Grupp 3 Foto: Thorvald Berglund

7312 Fisse var exteriört en mycket tilltalande tjur, bra ben och ganska reslig. Så här har vi en härstamning som torde höja avkomman. Med 6780 Mises 107 på kropp och 441 Flingas khö på 132 cm gör att det ligger i Fisses gener. Valet av 6780 Mise som tjurfader är enkelt. Vi vill se att även denna tjurlinje går vidare och han har faktiskt några stora plus, rasens högsta värde på kalvning morfar 124, kropp 107, ben 112 samt ett min på 105.

Modern till Fisse, 441 Flinga har på 4,2 år mjölkat 7384X4,0X3,5 = 299, 268. Kolinjen härstammar från Västerbotten via Patrik och Siw Gyllenhammar, Ekeskog, Gotland till Nils-Lisa Lbr, Svartlå, Boden och därifrån hamnade den slutligen hos Gustavsson, Görshorva, Mjölby där Fisse är född och uppvuxen. Kolinjen är ej ny i seminsammanhang. Fisse gav 385 doser för allmänt bruk.

Mor: 441 Flinga Sv Fj25185 f. 991031	MM: 353 Flinga Sv Fj 25003	MMM: 178 Flicka SKB8607
	MF: 41 Duvolen SKB 6689	MMF: 6748 Bör SKB96748
Far: 6780 Mise SKB96780	FM: 167 Flisa SKB8555	MFM: 132 Duva SKB8557
		MFF: 64 Griver SKB6630
	FF: 6724 Mikro SKB86724	FMM: 109 Flinga SKB8558
		FMM: 99 Pricka
	FMM: 169 Gittan SKB8527	FMM: 10 Migge
	FFF: 788 Misse SKB86788	FFM: 19 Guldus (Brunöra)
		FFF: Pulax

Ny fjällnara tjur, 1 Lukas

1 Lukas Sv Fj 24707, kod nr 7-837. Foto: Thorvald Berglund

Årets fjällnara tjur, 1 Lukas är efter tjuren 1034 Linus Sv Fj 240703 som kommer ifrån Eva & Birger Person, Ersmark, Storuman. Så ifrån sin fader får Lukas övervägande Biellojaureblod i sig. Modern till Lukas, 17 Lisa är till 50% Biellojaure och 50% Fatmomakke. Det är mycket 1 Arne blod i Lukas då han har honom som både morfar och farfar. Lukas gav bra med doser, men tyvärr var mycket av dem med sämre motilitet,

men 146 doser för allmänt bruk blev det. 1 Lukas är född hos Mikael Ågren, Vitberget, Vidsel. Ägare vid samlingstillfället Mona Loberg och Ivan Eriksson, Torsvi, Svanviken, Enköping.

Mor: 17 Lisa f. 2003	MM: 5001 Lilja	MMM: från Fatmomakke
	MF: 1 Arne SKB 6829	MMF: från Fatmomakke
Far: 1034 Linus	FM: 999 Stjärnöga	MFM: 19 Guldus (Brunöra)
		MFF: Pulax
	FF: 1 Arne SKB6829	FMM: 99 Pricka
		FMM: 10 Migge
	FFM: 19 Guldus (Brunöra)	FFM: 19 Guldus (Brunöra)
		FFF: Pulax

Fjällnära information

En st fjällnära tjur samlades ju också på Alebäck i höstas, 1 Lukas, mer om honom kan ni läsa på sid 16. Vi har också valt att i detta nr presentera ett sammandrag av de fjällnära tjurarna som är tillgängliga för allmänt bruk. Övriga som är i genbank lämnas endast ut vid planerade riktade parningar för att göra söner efter dessa. Det finns även några tjurur som har dålig kvalitet på sperman och som då är lagda i genbank. Man kan få ut av dessa tjurur men man skall då vara medveten om att dräktighetsresultatet blir sämre.

Värmöte

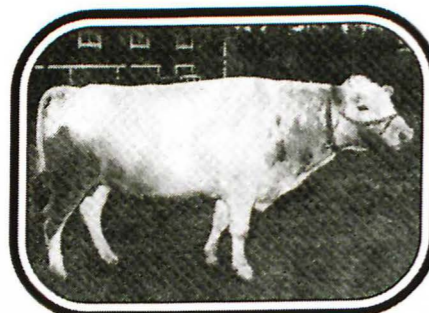
Vi har detta år arrangerat värmötet i den fjällnära populationens tecken. Vi riktar oss i första hand till dem som har fjällnära djur, men även övriga som är intresserade får komma eller har varit på mötet, beroende på när tidningen kommer ut. Vi kommer i nästa nummer av Fjällkon att redovisa hur mötet gick.

Har ni funderingar hör av er till:
Ivan Eriksson
Torsvi Svanviken
745 99 Enköping
tel: 0171-830 35

Avelsansvarig
Joachim Gustavsson

Fjällnära tjurur

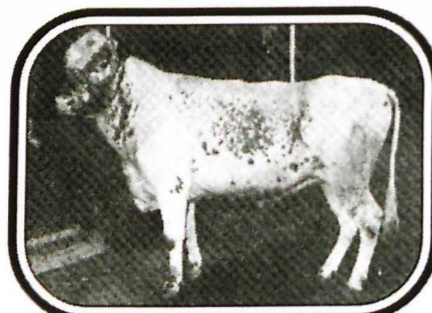
18 Fjällnära tjurur finns spermasamlade, dessa är:

MUNTER SKB 6814, kodnr 7-525, Munter är en 100% Lillhärjåbygget-tjur. Far: Max. Modern 104 Snövit Sv. Fj. 25002 är född 1984 och hon är fortfarande i produktion. Mf: Urban Färg: V9 grt

28 JAURE SKB 6830, kod nr 7-569. Jaure har 62,5% fjällnära stam i sig (50% Biellojaure och 12,5% Lillhärjåbygget). Det är moderssidan som har vanlig fjäll i sig. Fadern är 1 Arne. Modern 31 Fjällbruden, blev 3,5 år. Mf: 786 Maro. Färg: V3 rtS, 7,5 poäng.

KLÖVER SKB 6813, kod nr 7-527, Klöver är en 100% Klövsjötjur från Gölin Morlinds besättning. Uppgifter om modern finns ej. Färg: V8 rtp

8 VIVALLE SKB 6872, kod nr 7-593. Vivalle är en 100% Funäsdalstjur. Far: Putte. Modern 2 Lilja är född 1990 och fortfarande i produktion. Mf: Egen tjur hos Hans Salomonsson Färg: V9 rt fl, 7,5 poäng.

ARNE SKB 6829, kod nr 7-560, Arne är en ren Biellojauretjur. Far: Pulax. Modern 19 Guldus (tidigare namn Brunöra) blev 20 år gammal. Mf: Juktatjuren. Arne har samma mor som 1003 Hjärter. Färg: V8 stp

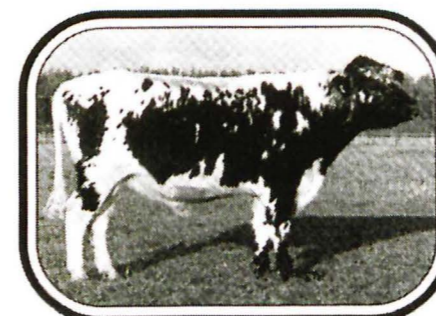
1003 HJÄRTER Sv. Fj. 20010, kod nr 7-708. Hjärter är en 50% Biellojaure- och 50% Klövsjö-tjur. Han har samma mor som 1 Arne och har Klöver som far. Modern 19 Guldus (tidigare namn Brunöra) blev 20 år gammal. Färg: V2 rtS

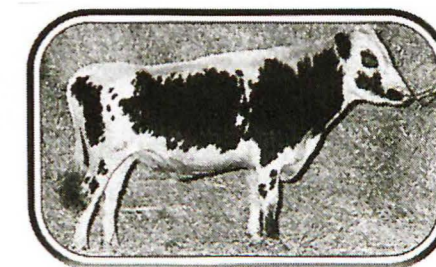
1003 HJÄRTER Sv. Fj. 20010, kodnr 7-708. Hjärter är en 50% Biellojaure- och 50% Klövsjö-tjur. Han har samma mor som 1 Arne och har Klöver som far. Modern 19 Guldus (tidigare namn Brunöra) blev 20 år gammal. Färg: V2 rtS

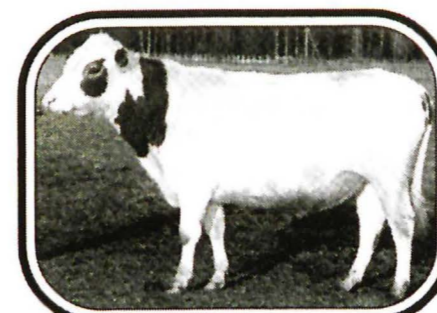
16 JOKER Sv. Fj. 20051, kodnr 7-741. Joker är en 75% Klövsjö- och 25% Lillhärjåbygget-tjur. Modern 5010 Docka är född 1992 och i produktion. Far: Klöver MF: Munter Han har dålig kvalitet på sperman (se Piraten). Färg: V9 stp, 7,5 poäng. Genbank.

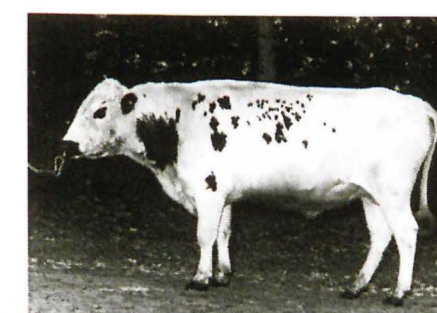
2006 RASMUS Sv. Fj. 20013, kodnr 7-727. Rasmus är en 100% Funäsdalstjur. Far: Brunte från Hans Salomonsson. Modern 9 Sköna blev 17 år. Mf: Tjur från Funäsdalen. Färg: V5 stp fl, 8,0 poäng.

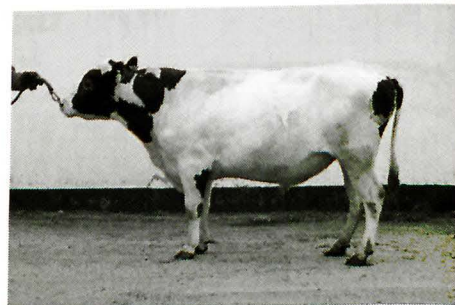
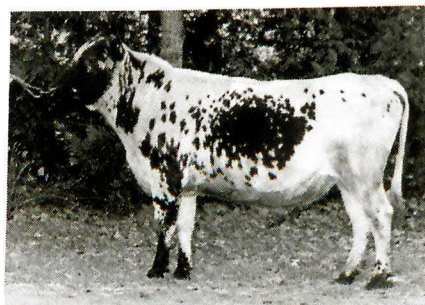
1021 KRONPRINSEN Sv. Fj. 20080, kodnr 7-780. Kronprinsen är 75% Biellojaure- och 25% Klövsjö-stam. Mormor en av de gamla korna från Biellojaure 99 Pricka, född 1986 el. 87. Därför samlades han. Mor 10 Krona, Far: 1 Arne SKB 6829. Färg: V5 stp S fl

210 PIRATEN Sv. Fj. 20037, kodnr 7-728. Piraten är en 100% Lillhärjåbygget-tjur. Far: 108 Valter. Modern 102 Grågås, född 1981, är fortfarande i produktion. Mf: Markus. Färg V9 gt fl, 7,0 poäng. Tjuren har dålig kvalitet på sperman efter frysningen. Det går att få doser efter honom men man får beställa dem via Jordbruksverket, och vara medveten om att det kan vara sämre dräktighet efter honom.

37 ESKIL Sv. Fj. 20095 kodnr 7-789. Eskil är 100% Funäsdals-stam. Mor 1 Sippa är Hans Salomonssons äldsta ko född 1986. Far: 25 Rudolf, tjur från Hans Salomonsson, mf: egen tjur från Hans Salomonsson. Färg: V9 stp fl

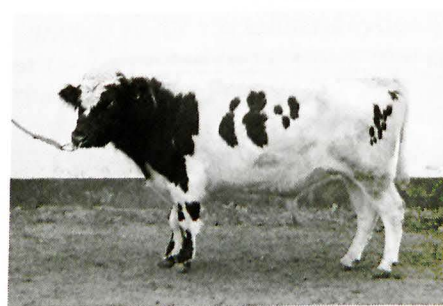
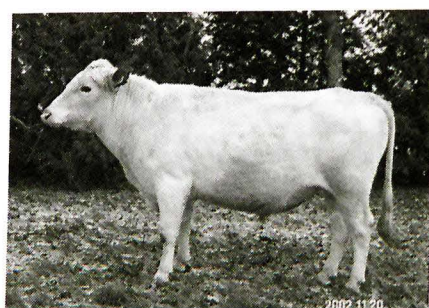

Äntligen

16 BENJAMIN Sv. Fj. 20094, kodnr 7-787. Benjamin är 50% Lillhärjäbyggetstam och 50% Klövsjöstam. Mor 100 Sköna, en av de gamla korna från Gölin Morlinds tid. Far: 210 Piraten. Intressant därför att Piraten inte finns till allmän användning då hans sperma var för dålig. Färg: V8 stp S fl

7 SAGAR Sv. Fj 24701 kodnr 7-819. Sagar har 46,8% Lillhärjä.-bygget- 50% Funäsdalen- 3,12% vanlig fjällrasstam. Mor: 110 Stjärna Far: 39 Lubbe Färg: V9 stfl.

3 RUNAR Sv. Fj. 20112. kodnr 7-797. Runar är 62,5% Lillhärjäbygget-stam och 12,5% Biellojaursstam och 25% Funäsdalsstam Far: 205 Krans, mor: 28 Runa, mf: 3001 Pierre Färg: V9 rt

1034 LINUS Sv Fj. 24703 kodnr 7-829. Linus har mycket Biellojaure i sig 75%, 18,75% Lillhärjäbygget, 4,68% vanlig fjällras och 1,56% Rödkulla.

Dessa fjällnära tjurar finns endast i genbank
GRÄLLE SKB 6870 kodnr: 7-583
3053 MARKISEN Sv. Fj. 20070, kodnr 7-765
16 JOKER Sv. Fj. 20051, kodnr 7-741.
210 PIRATEN Sv. Fj. 20037, kodnr 7-728

3 BILLY, Sv. Fj. 20096 kodnr 7-809. Billy är 43,75% Lillhärjä-bygget- 37,5% Biellojaure- 12,5% Klövsjö- och 6,25% vanlig fjäll-stam. Dessa 6,25% är resterna efter en seminering som Lill-härjäbygget gjorde 1985 med den gamla fjällturen 708 Bill, det är alltså godkänt det som en gång gjordes i ursprungsbesättningarna. Far är 3055 Atjeck, mor är 43 Fina och mf :är 1 Arne SKB 6829 Färg: V9 gtp

Efter 7 sorger och 11 piller blev det till slut en kalv efter 1 Solberg SKB6164 och det blev en tjurkalv till på köpet (2290 Marieberg ET).

feavslag i Hedmark. Det var väldigt bra betalt för en 7 månaders kalv 1951.

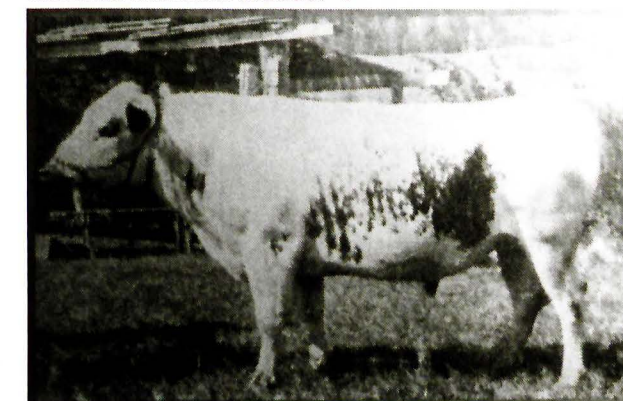
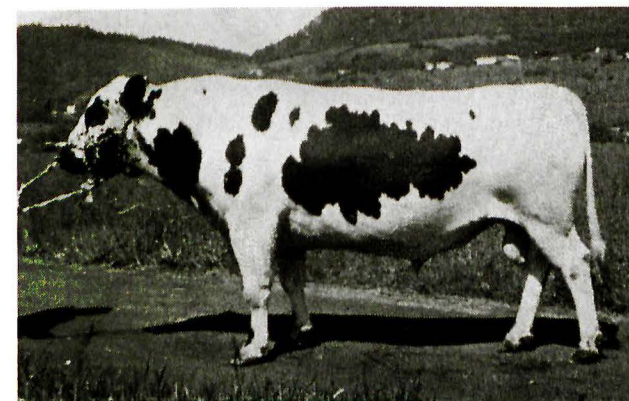
Det har ju varit många turer kring Solberg sedan de 25 spermapillren hittades för 12 år sedan. Vi börjar med historiken bakom Solberg, det är taget ur Svensk Fjällrasavels gruppavelssystem bok.

Men Solung gjorde inte sina ägare besvikna, det blev bra kor med fina juver och lätta kalvningar efter honom. Senare hamnade Solung på oksestation och verkade som semintjur. Han fick 12 stamboksförda söner efter sig i Norge.

Solung-familjen

Här har vi också en minimal tjurfamilj som bara består av en enda tjur: 1 Solberg SKB6164 som bara har 25 doser sperma fryst. Att inte Solberg fick ge namn åt tjurfamiljen beror på att fadern 8041 Solung var en så bra och framstående tjur att vi inte kunde gå förbi honom. ▼

Stammen till Solung går på fädernet tillbaks till 1631 Ruggen, den store norske matadoren sm var efter fantastiska Lökkros st1781 som hade en fetthalt i mjölken på upp till 7%! Nio söner importerades och stamboksfördes i Sverige på 1940-talet och Ruggen hade 162 stamboksförda sonsöner enbart i Sverige. Ruggen är farfarfar till Solung. Farfar till Solung var den utmärkte Lubben Hårstad st4603. ▼

Solung, född 501018, blev som 7 månader gammal kalv såld för 3000 kronor till Midtbygda

Mödernet går tillbaka inom Surnadal. Solungs mor, Eva st5903, hade jämna och fina

Fjällkon

kalvningsintervall och låg i början på 1950-talet på en genomsnittproduktion på drygt 230 kg smörfett.

Tyvärr försvann linjen i den nängd Jo Sing söner som kom i mitten på 1960-talet, men som genom ett under så finns en flämtande låga av Solung kvar i Sverige genom 1 Solberg.

När man på gamla Norrlands tjurcentral i början på 1960-talet skulle importera sperma från Norge, bl. a. efter 8067 Borgson, så åkte en delegation från tjurcentralen över till Soknedal i Sör-Tröndelag där Borgson stått som feavlsokse för att inspektera dottergruppen efter honom.

Där, hos Ingvald Solberg i Soknedal som hade flera Borgson döttrar, hittade man en ungtjur efter Solung. Intresset väcktes och helt plötsligt blev det oplanerat ett tjurköp. Därav anledningen till att det i Sverige finns doser efter den genetiskt mest intressanta norska fjällturen.

Solberg användes här i Sverige under 60-talet och blev positivt bedömd. Så tog sperman slut och han blev ju aldrig tjurfader och han blev heller aldrig morfar till någon semintjur. Korna försvann eftersom.

Så 1995 hittades 25 piller efter Solberg. I Norge höll man på att gå i taket, för det är så fanatiskt att få tillbaka en linje som man trott varit helt borta. Det blev bestämt att normännen skulle få ta 6 piller till att göra embryospolningar. Det blev tokfiasko, inte ett enda embryo, det är väldigt dålig motilitet på sperman. Men det var grymt ändå. Sedan har det varit många fundringar vad som skulle göras med pillren som var kvar.

Nu kommer jag in, har aldrig haft något intresse för embryohantering, men så när min gamla 224 Ringull började bli slut var det trist att inte ha några döttrar i livet, alla hennes 3 var slaktade. Men så fick Johan Knutsson mig att fundera på att spola henne, så jag tog kontakt med Pierre Nordmark och det blev bestämt att spolningen skulle ske i början på januari 2006.

Nu blev det till att fundera på tjurval. Dividerade med Robert och Jocke, jag var mest intresserad att ha en bra tjur för att få döttrar för det finns ju redan söner efter henne. Robert tyckte att vi skulle prova med Solberg och 6715 Lage, vi ville ha en extra tjur eftersom Solberg hade så dålig motilitet på sperman.

Hastigt och lustigt gick jag ner sperman med Bertil Dahlin och kvävebilen. Annika Eldeklint,

en veterinär här hjälpte mig att spruta igång Ringull och sedan seminerade Ingrid Östlund och Anna Peman. De 6 januari -06 kom Pierre hit och spolade Ringull. Pierre konstaterade att hon hade 2 ägg, vilken besvikelse. Lite komplikationer under spolningen, så det kom med blod i vätskan och vips var det bara ett ägg kvar. Han lade in ägget ändå, men det kändes väldigt snopet. Pierre tyckte att jag skulle ha kvar Ringull och spola henne igen, och så blev det.

I början på maj spolades Ringull igen men då med helt andra tjurar. Då blev det 4 ägg och de blev inlagda, och vi kunde konstatera att det första ägget som blev inlagt var kvar och det var en kalv på gång. Av de 4 äggen efter andra spolningen blev ingen dräktig, nu kändes det botten.

Samtidigt som jag lät spola Ringull första gången med Solberg blev en kviga i en annan besättning seminerad med Solberg, men hon blev inte dräktig. Så några förhoppningar att få en Solberg-kalv var lika med noll.

Under Elmia-utställningen föddes så min embryokalv, en helvit med svarta öron, så jag tänkte bara skit han är ju efter Lage när han är så vit, och jag ville ju ha en dotter efter Ringull.

Några veckor senare ringde Anette Jonsson som tog DNA-provet och undrade helt lugnt om det inte finns något DNA på den andra tjuren för Lage var det inte som var far till kalven. Tala om förvirring, telefon, fax och SMS runt Sverige och Norge, men det fanns inget DNA taget på Solberg. Men det ordnade sig, det blev bestämt att Svensk Avel skulle köpa in honom och tappa honom på sperma. Då kan Norge importera så mycket sperma som helst.

Nu är det bara att hoppas att allt går bra för kalven, han växer och står i, så nu när tidningen kommer ut är han nog nere på uppfödning hos Svensk Avel. Nu är det bara att vänta på att sista biten med spermatappningen och nedfrysningen också lyckas!

Mårten Dahlberg

224 Ringull Sv Fj 25016, foto: ?

Lite av varje:

Diplom för hög livstids-avkastning!

Svensk fjällrasavel vill försöka stimulera och sporra medlemmarna att vara rädda om och sträva mot hållbara kor, varför vi beslutat att inrätta en serie diplom för hög livstids-avkastning. Det blir tre olika diplom för tre olika nivåer på avkastning:

Diplom C - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 3500 kg smörfett och protein.

Diplom B - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 5000 kg smörfett och protein.

Diplom A - Kon ska ha mjölkat sammanlagt 6500 kg smörfett och protein.

Diplom C motsvarar ungefär det diplom som delas ut inom SKB-rasen för en livstidsproduktion på 2000 kg smörfett. Det är alltså en ganska måttligt nivå men ändå erkänningsvärd. Nu finns det ju kor som lyckas producera mer än 3500 kg smf + protein och till och med mycket mer än så. Därför har vi både B- och A-diplomen som säkert inte ofta blir utdelade men som är väldigt väl motiverade de gånger det blir av. Idag finns ju kor i livet som uppnått både B- och A-nivån och det känns viktigt att få ge ett speciellt erkännande till de djurägare som lyckats nå ända dit.

För att vara berättigade till diplomerna finns det några punkter som ska vara uppfyllda:

- Djurägaren ska vara medlem i Svensk Fjällrasavel.
- Kon ska ha varit berättigad till Mutro-stöd för Fjällras,
- Kon ska naturligtvis varit ansluten till kokontrollen.

Anmäl kon nu!

När ovanstående kriterier är uppfyllda så meddelar djurägaren till Svensk Fjällrasavel när kon gått till slakt och fullständig livstidsproduktion finns. Diplomet utdelas på föreningens stämma eller skickas till djurägaren om denne är förhindrad att närvara vid stämman. OBS! Du som har en ko som uppfyller ovanstående ombedes att redan nu höra av Dig till föreningens expedition c/o Kristina Torén. Se adress på sid 4. Diplomen kommer att delas ut på stämman i sommar.

KALLELSE TILL ÅRS-STÄMMAN

Den 2-4/8 2007

Årsmötet i år är i Västernorrland det kommer att hållas på Bettans konferenscenter i Stöndar under tiden den 2-4 augusti.

Ett år går så himla fort. Nu är det dags igen för årsstämmen. I år skall vi bara njuta av vattnet, OBS!! Ni behöver varken badkläder eller varma kläder för våra äventyr. Men en upplevelse blir det.

Den 2 augusti samlas vi på Bettans konferenscenter för några dagar med trivsamt samvaro och några gårdsbesök och ett årsmöte med viktiga frågor att diskutera.

Ett utförligare program kommer i nästa nr av fjällkon. Men boka avbytare redan nu...!!!

Väl mött önskar vi er till Höga-kusten. Vi som gör det är Mårten Dahlberg och Marie Kallin.

Sista anmälningdag 4/7!!

**Anmälan och information:
Mårten Dahlberg. 0612/53267
Marie Kallin. 0660/225000**

EXP. Kristina Torén. 08/656 88 09

Manusstopp!

Manusstopp till nästa nummer av tidningen är den:

15/5 2007!

Material skickas till Kristina Torén
e-mail: kristina.toren@comhem.se
adress ser ni på sid 4.

Livdjursförmedling

Information

Hej alla kovänner!

Om jag inte svarar på telefontiden så lämna alltid ett meddelande så hör jag av mig så fort det går. Vi har också förmedling på vår hemsida: www.fjallko.se Där får ni annonsera själva

Livdjursförmedlare: Mårten
Mårten Dahlberg
Tel: 0612-532 67
Fax: 0612-531 07
Telefontid: Måndagar 12-13.00

Till salu:

Fjällnära tjur, 1 år, far: Vivalle, mf: Klöver
Henrik Lingmerth
tel: 0383-981 55, 070-344 29 47

2 st högdräktiga kvigor
Bernt Söderlund
tel 0224-710 29

4 st dräktiga kvigor
samtliga betäckta med 273 Harlie
nr 178 efter 147 Elmer, till tjur 8/10
nr 180-182 efter 1218 Svante, till tjur 20/8
Kenneth Lundgren, Medle 122, 931 98 Skellefteå
tel: 0910-77 01 42

4 st fjällnära tjurar, c:a 1 år
Alla efter 55 Leo
Martina Bremer
tel: 0485-373 45, 070-837 34 55

Dräktig fjällko, född -03, kalvat en gång
Seminerad med 6851 Gus, beräknad kalvning i mitten
av oktober. BVD-fri besättning. Doris är vit med svarta
öron.
Ann Nilsson, Eggby Staka sjön, 532 92 Axvall
tel: 0511-635 30

Fjällnära tjur
Helbror till 1 Lukas (se sid 16 i denna tidning)
Mikael Ågren
Tel: 0929-311 30, 0730-24 90 83

3 st 1-åriga fjällnära kvigor
1 st 1-årig fjällnära tjur
Birgitta Karlsson
tel: 0502-45064

Köpes:

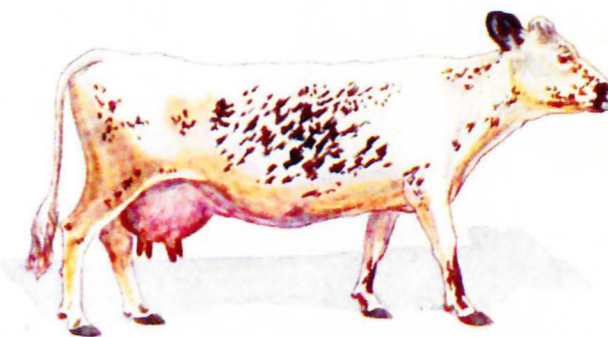
Kor
Stefan Simonsson,
tel: 070-699 41 66

Kor
Anneli Söder
tel: 0470-75 34 24

Kor och kvigor
Bery Holm
tel: 070-346 31 03

Tjurkalv
Barbara Andersson
tel: 0150-920 32

Ko eller kviga som kalvar i april.
KRAV-godkänd
Anders & Eivor Fransson
tel: 0471-413 49, 070-319 13 49

Kuriosa

En sommarmånad på Häringe på 40-talet

En solig söndagsmorgon i slutet av juni 1947 cyklade jag, Karin och min väninna Ulla från stan för att jobba en månad på Häringe säteri. Det var inte så ovanligt på den tiden att flickor arbetade i jordbruket på somrarna. Sommaren innan hade jag varit på jordbruksläger på Gotland och gallrat betor och Ulla hade varit på sina släktingars gård i Hälsingland. Jag skulle fylla sexton i augusti och Ulla sjutton.

Redan i Hammarbybacken körde vi vilse. Man höll på att asfaltera utfarten och vi irrade runt bland husen innan vi hittade landsvägen ut mot Nynäshamn.

Vid grindarna till Häringe satt en vakt och vi fick tala om vart vi skulle innan vi blev insläppta. Runt hela Häringe gick ett högt stängsel för att hålla rådjuren inne och människorna ute.

Vi gick in till inspektör Beronius på kontoret och fick veta att vi skulle bo på vinden hos en lantarbetarfamilj och äta i gårdshushållet. Vi letade rätt på huset som inte var synligt från gårdsplanen, dödade myggen och kröp i säng.

Häringe ägdes av Axel Vennergren och var ett mönsterjordbruk. Godset hade många anställda i olika kategorier, inspektorn som var agronom, det fanns rättare och befallningsman, ladugårdsförman, fördrängar och vanliga lantarbetare. Häringe hade också trädgårdselever som skötte den stora parken och grönsaksodlingarna. Alla som inte hade familj åt i gårdshushållet.

Klockan sju var det uppställning på lagårdsbacken och befallningsman fördelade dagens arbete. Ulla och Karin skulle gallra rovor. Vi kravlade fram och tillbaka på åkern i fjorton dagar. På kvällarna gick vi ned och badade i Landfjärden nedanför slottet. Vägen gick förbi trädgårdselevernas hus och vi fick snart sällskap på våra kvällsdopp.

Vennergren brukade komma hem några sommarveckor och allt skulle vara perfekt. Trädgårdseleverna gjorde en äreport där det stod "Välkommen Marguerite" som de satte upp vid infarten till slottsträdgården.

Vi fick skura i lagården. lagården på Häringe var toppmodern och hade en ny och märkvärdig

mjölkkningsanläggning. Mjölken gick i slangar i taket rakt in i mjölkkrummet och silades direkt ner i mjölkflaskorna. Lagården hade kakel på väggarna och fönster på tre sidor. Alla korna var ute på sommaren och vi skurade väggarna och putsade fönstren både på ut- och insidan. Kogubbarna skurade golven. När allt var klart stod Ulla och jag på behörigt avstånd tillsammans med kogubbarna när Vennergren gjorde en sväng genom lagårn tillsammans med inspektorn. Han hade kostym, käpp och mockaskor och det var enda gången den sommaren han var inne i sin lagård.

En dag var man tvungen att nödsla en ko. Jag fick hålla i slaktmasken och sedan gå hela eftermiddagen och sopa upp blodet, den flådda kon hängde sen som ett blåvitt spöke i traktorgaraget.

Sedan fick vi hjälpa till med höet. Höet hässjades på långa hässjor och kördes in på höskullen med häst och vagn. Till att börja med fick vi räfsa efter när karlarna hade lassat vagnarna fulla. Varje vagn drogs av två stora ardennerhästar och Ulla och jag tiggde om att få köra. Karlarna log när vi drog iväg. Ulla hade koll på sina hästar men mina började slängtrava och jag hängde i tömmarna och höll emot allt vad jag orkade. Gridstolparna höll på att följa med men som väl var stannade hästarna där dom var vana framför lastbryggan. Sen fick vi inte köra mer. Istället fick vi gå och nysta upp hässjegarnet och lägga hässjestörarna i snygga rader.

Vi försökte rida på hästarna också och smög ner en kväll till hagen. Upp kom vi men sedan satt vi där. Hästarna var fullkomligt ointresserade av ridning och fortsatte lugnt att beta.

En dag fick vi följa med veterinären till Hammersta gård för att dräktighetsundersöka kor. Vi fick hålla undan svansarna när han körde in armen till armbågen och känna efter själva också.

I slutet av juli sa vi adjö till våra vänner trädgårdseleverna, fick våra pengar och ett intyg om att vi hade jobbat som jordbruksselever. När vi cyklade hem hade varken Ulla eller jag cykellysen och vi slirade bländade i gruset på landsvägen hem till stan igen. Jag köpte en cykellykta för pengarna jag tjänat.

Text: Karin Torén

En berättelse om ett sommaräventyr för 60 år sedan. Karin Torén är min mamma. Reds. anm.

Föreningsbrev B-post

Avs: Svensk Fjällrasavel
c/o Kristina Torén
Stagneliusvägen 23 VI
112 59 Stockholm

Porto betalt

Insändarbilder

Här är en bild på vår 12-åriga fjällko Fjällros. Hennes far är Grälle från Lillhärjåbygget. På bilden har jag sällskap av vår yngsta dotter Mirja 2 år och Siberian Huskyvalpen Loka 3.5 månader. Vi har 6 st fjällnära kor som vi mjölkar för hand och vi tar vara på mjölken själva.

Lite fakta om Fjällros

När hon föddes vägde hon 16 kg, men hon har alltid varit frisk och lätt att få dräktig. Veterinär har bara behövts en gång, när hon åt för mycket äpplen. Fjällros är snäll att mjölka, hon har till och med fött upp en lammunge en gång!

Text och bild Urban Bolin, Åsarp